

ליל שבת קודש פרשת חקת - בלק ה'תש"ם

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' א', המדבר מקדושת השלש רגלים, ואיך הם מבטלים השלש תאוות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבדברי רביז"ל בתורה זו) יש שלש מדות, שהם מחריבי ירושלים, דהינו הלב, הינו שמפסידין היראָה התלויה בלב, והשלש המדות הם: 'תאות ממון' ו'תאות אכילה' ו'תאות משגל', פי שלש מדות אלו הם בלב, ועל פן הם מפסידים היראָה שבלב' וכו', ולתקן שלש מדות אלו הוא על-ידי הדעת, שצריכין להמשיך הדעת אל הלב, בבחינת (דברים ד'): "וידעת היום והשבות אל לבבך", שצריך להמשיך הדעת אל הלב, ועל-ידי זה נתתקן שלש מדות הנ"ל וכו', והם בחינת שלש רגלים, פי כל רגל הוא בחינת התחדשות המחין, שנמשך שכל חדש לתקן שלש מדות אלו, הינו בכל רגל משלש רגלים נתתקן מדה אחת משלש מדות הנ"ל, על-פן צריכין לזהר מאד בכבוד יום טוב, ולקבל השלש רגלים פראוי, פי על-ידי מצות השלש רגלים, על-ידי זה זוכין לתקן השלש מדות הנ"ל, פי 'בפסח נתתקן תאות ממון', פמו שכתוב (שמות י"ב): "וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום" - 'בעל פרחם' (ברכות ט'), פי הם לא רצו כלל, פי אָז נתתקן תאות ממון, 'בשבועות נתתקן תאות משגל', בבחינת: 'דם נעפר ונעשה חלב' (כמובא בכוונות ספירה ושבועות ומובא ג"כ בבאר היטב סימן תצ"ד סק"ח ע"ש), 'בספות נתתקן תאות אכילה', פי ספות נקרא "חג האָסיף" (שמות כ"ג), שאוסף כל מיני מאכל, וזהו בחינת תקון תאות אכילה, פי 'אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו' וכו' (יומא ע"ד:), עין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה האדם נברא בזה העולם להתגבר על תאוות גופו, ולהכניע חומריות גופו תחת אור נשמתו, עד שגם הגוף יאיר באור הנשמה, בבחינת (איוב י"ט) ומבשרי אחזה אלוה, שגם מבשר הגוף יזכה לראות אלקות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ב), וזה אי אפשר עד שיכבוש תאוות גופו לגמרי, שהם כלליות הנ' תאוות המתגברים על האדם ביותר, שהם תאוות ממון, תאוות אכילה, ותאוות ניאוף, כי אלו השלש הם עיקרי התאוות, ושאר כל התאוות ומדות רעות נמשכים אחריהם, ולכן כשאדם כובש ג' תאוות אלו, בקל הוא להרגיש הארת אלקותו יתברך, ולהמשיך יראת ה' בלבו, כי על ידי ביטול תאוות אלו נתתקן היראה שבלב, וזוכה לקדושת ירושלים, שהוא בחינת יראה שלם כמובא (בראשית רבה פרשה ג'ו).

והנה בענין ג' תאוות אלו אנחנו מוצאים כמו דברים סותרים בדברי רביז"ל, כי בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ב' רביז"ל מביא את דברי הזוהר (ויקרא ט"ו:) עיקרא יצרא בישא על עריין, עיקר כובד וקושי היצר הרע הוא על תאוות ניאוף, וכן מזכיר רביז"ל כמה פעמים, שעיקר קדושת האדם תלוי בתיקון הברית, ובסיפורי מעשיות (מעשה י"ב מבעל תפילה) אומר רביז"ל שהבעל תפילה שמע מהמלך, שמכל התאוות יכולים להוציא את האדם חוץ מתאוות ממון, כי מתאוות ממון קשה מאד להוציא את האדם, כי אם על ידי הדרך שיש אל החרב וכו' עיין שם, נמצא שתאוות ממון היא הכי קשה, ובליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ב קורא רביז"ל תאוות אכילה ושתיה "ראשי התאוות", עיין שם, ולכאורה איך מתיישבין שלש דברים אלו, אבל מבואר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (ליקוטי הלכות קידושין הלכה ג'), שבאמת עיקר היצר הרע הוא בוודאי על תאוות ניאוף, והוא עיקר הנסיון והצירוף של אדם בעולם הזה, אבל האדם שנפל לתאוות ניאוף, עדיין יכולין לדבר עמו ולהסביר לו עוצם גנות התאוות, ואיך שיש עצות להנצל ממנה, אבל מכיון שאדם נפל גם לתאוות ממון, וכל ראשו מונח בהשגת כסף, אי אפשר לדבר עמו, כי הוא תמיד כל כך עסוק ברדיפה אחר הממון עד שאין לו זמן כלל לשמוע מה שיש לך לדבר, ומה שרביז"ל קורא תאוות אכילה ושתיה "ראשי התאוות", כי הם התאוות שמתגברים על האדם מילדותו ומקטנותו, וכשאינו יודע לשמור עצמו מהם, וגם נכשל במאכלות אסורות רחמנא ליצלן, אזי הם מטפשיין את מוחו, ומטמטמים את לבו, והוא עלול ליפול לתוך תאוות ניאוף ותאוות ממון רחמנא ליצלן, נמצא שכולם אמת, ראשי התאוות המתחילים אצל האדם מקטנותו הם תאוות אכילה ושתיה, ואחר כך בוודאי עיקר תבערת היצר הרע הוא על תאוות ניאוף, אבל מכל אלו עדיין יכולין לצאת, אבל אם גם נופל לתוך תאוות ממון חס ושלום, אזי אי אפשר להוציאו משם, כי אם על ידי הדרך שיש אל החרב, היינו אל מדת הדין חס ושלום, שעובר עליו צרות ויסורים מבית ומבחוץ רחמנא ליצלן, ואז כבר מאוס ונמאס אצלו כל התאוות והממון, ורוצה רק את בריאת גופו ושלום ביתו, ויודע היטיב שאין עצה אחרת רק לברוח אל הקדוש הוא שיושיעו מכל צרותיו.

ומגלה לנו רביז"ל כאן, שעל ידי קדושת הג' רגלים זוכים לצאת מן הג' תאוות הג' ל, ולהמשיך על עצמו קדושה עליונה, כי על ידי חג הפסח נתתקן תאוות ממון, כי בשעת יציאת מצרים מיאנו עם ישראל בביזת מצרים, וכתוב (שמות י"ב) וישאילום ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט:) בעל כרחם, נמצא שעל ידי קדושת חג הפסח נתתקן תאוות ממון, וכן אנחנו רואים בחוש כמה הוצאות עם ישראל מוציא לכבוד הפסח לקנות מצות ויין ושאר צרכי החג, כי אז נתתקן תאוה זו ביותר, וכן בשבועות נתתקן תאוות ניאוף, כי אז קבלנו את התורה הקדושה, והרי אמרו

חכמינו הקדושים (קידושין ל:) אם פגע בך מנוול זה, שהוא היצר הרע של תאוות ניאוף, משכיהו לבית המדרש, כי על ידי התורה הקדושה מכניעים אותו, וכן אמרו (שם) אמר הקדוש ברוך הוא, בני, בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין, וכן הוא לשון הרמב"ם (הלכות אסורי ביאה פרק כ"ב הלכה כ"א) שאין יצר הרע זו של עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, כי כשאדם מכניס ראשו בתוך לימוד תורה הקדושה, זה שומר אותו ממחשבות של תאוה זו, וכן אנו רואים בחוש שבליל שבועות כולם געורים ועוסקים בתורה, וממשיכים על עצמם טהרה עליונה שיווד על נשמות ישראל בלילה זו, וכן בסוכות נתתקן תאוות אכילה, כי סוכות נקראת חג האסיף, על שם שאוסף כל מיני מאכל, ומיד שיש לאדם שפע של אוכל כבר אינו להוט כל כך אחר האכילה, כי אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו (יומא ע"ד:), וכן רואים בחוש שבחג הסוכות כל אחד מדקדק לא לאכול חוץ לסוכה, וזה כבר מקרר אצלו תאוות אכילה, ולכן כשאדם מקבל את השלש רגלים בשמחה רבה, ממשיך על עצמו קדושה עלאה, וזוכה לצאת מהג' תאוות הנ"ל ולהתדבק בו יתברך באמת.

ואומר רביז"ל בהמשך תורה זו, שעל ידי בנין ירושלים שהוא יראה שלם, על ידי זה נברא מלאך שמשפיע נבואה לכלי הנבואה, ועל ידי זה נגאלת ונפדית התפילה מן הגלות, כי מלאך ראשי תיבות (תהלים ל"ד) כ"י א"ן מ'חסור ל'יראיו, כי זה המלאך שרשו מיראה, והוא משפיע נבואה בעולם, ואף על פי שאין מי שיתנבא ממש, אבל התפילה מתגלה ומתפרסם בעולם, והתפילה היא בחינת נבואה, בבחינת (בראשית כ) כי נביא הוא ויתפלל בערך וכו'.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר היראה שבלב תלוי בתיקון ג' תאוות הנ"ל, שזוכים לתקן אותם על ידי קדושת הג' רגלים כנ"ל, אבל הכל תלוי כפי עבודת התפילה, כי בלי תפילה אי אפשר להגיע לשום קדושה שבעולם, כי היצר הרע הוא מלאך רוחני, ואי אפשר להתגבר נגדו כי אם על ידי כוח רוחני, ואת הכוח הזה מקבלים על ידי התפילה, כי כל מה שאדם מרבה להתפלל אליו יתברך, ולפרש כל שיחתו לפניו יתברך בתמימות ופשיטות גמורה, שזה נקרא התבודדות, על ידי זה נמשך על האדם מוח ודעת אחרת לגמרי, עד שיכול לעמוד חזק נגד כל התאוות ומדות רעות ואינם מבלבלים אותו כלל, ולכן כשאדם רוצה להמשיך על עצמו קדושת הג' רגלים, שעל ידם יזכה לצאת מכל הג' תאוות, צריך להתפלל לפניו יתברך הרבה שיזכה לזה, ואז יהיה נברא מלאך שמשפיע נבואה לכלי הנבואה, ואז יהיה נגאלת ונפדית התפילה מן הגלות, ויפעול כל מה שצריך ברוחניות ובגשמיות, ולהיות דבוק בו יתברך בדביקות אמיתי, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע איך שבלעם הרשע רצה לקלל את ישראל ולבטל מהם היראה ולהכשיל אותם בכל מיני תאוות רעות, כי מברכתו של אותו רע אנחנו יודעים מה היה בלבו לקללם, ולכן מצינו שבשעה שהלך אצל בלק לקללם, כתיב (במדבר כ"ב) ויתיצב מלאך ה' בדרך לשמן לו, ופירש"י, מלאך של רחמים היה והיה רוצה למנעו מלחטוא, כי זה בחינת המלאך שנברא מן היראת שמים של ישראל, שרוצה לשמור אותם מחטא ומפגם הג' תאוות הנ"ל, ולכן מצינו שהמלאך עמד לו בדרך ג' פעמים, ובלעם הכה את אתונו שלש רגלים, ואז כתיב ויפתח ה' את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים, ופירש"י רמו לו, אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה, ולכאורה יפלא למה הזכיר לו זאת המצוה יותר משאר מצוות התורה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי בלעם רצה לקלקל אצלם היראת שמים, ולהכשיל אותם בג' תאוות הנ"ל, אבל האתון אמר לו שזהו אומה החוגגת שלש רגלים בשנה, ולכן הם נשמרים מן התאוות, והם בוראים מלאך השומר אותם מכל רע, שזהו המלאך שעמד לי בדרך ג' פעמים, והבן.

וזהו הג' פעמים שעמד המלאך בדרך למנוע את בלעם, ומובא (בבעל הטורים) שזה היה המלאך גבריאל, כי המלאך גבריאל שרשו מגבורה, היינו מיראה, והוא המלאך שנברא מתיקון היראה שבלב, והוא עמד ג' פעמים דייקא למנוע את בלעם מלקללם בג' תאוות הנ"ל, כי בפעם הראשון כתיב (במדבר כ"ב) ותרא האתון את מלאך ה' נצב בדרך וחרבו שלופה בידו וגו', וזהו כנגד תאוות ממון, כי רביז"ל אומר (סיפורי מעשיות מעשה י"ב מבעל תפילה) שאי אפשר להנצל מתאוות ממון כי אם על ידי הדרך שיש אל החרב, היינו מדת הדין והגבורה, שבשעה שעובר על האדם צרות ויסורים, כבר שוכח מרדיפתו אחר הכסף, ואנחנו רואים שבני אדם עלולים לרצוח בחרב מחמת תאוות ממון, בבחינת (שמות ט"ו) אריק חרבי תורישמו ידי, ורק כשפוגע בהם מדת הדין, אזי חוזרים בהם, ולכן בפעם הראשון שעמד המלאך נגדו עם חרב, זה רמו לחג הפסח שבו נתתקן תאוות ממון, ובפעם הב' שעמד המלאך נגדו כתיב, ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה, משעול הכרמים הוא ענין תאוות אכילה ושתיה, בבחינת (משלי כ"ג) אל תהי בסכאי יין בזוללי בשר למו, כי העיקר מתחיל עם פרי הכרם שהוא היין והשכרות, ועל ידי זה באים לשכוח את כל מצוות התורה רחמנא ליצלן (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' ס' כ"ו), ובפעם השלישי כתיב, ויוסף מלאך ה' עבד, ויעמוד במקום צר אשר אין דרך לנמות ימין ושמאל, ויוסף רמו לתיקון תאוות ניאוף, שמירת הברית, שהוא ענין תוספות קדושה וטהרה, קדושת יוסף הצדיק (ליקוטי מוהר"ן חלק א' ס' י"א), ולכן, ויעמוד במקום צר אשר אין דרך לנמות ימין ושמאל, כי זהו ענין שמירת העינים שצריכין ביותר על הדרך, שהוא שמירה מניאוף, ולא לתור אחר ראות עיניו לימין או לשמאל, בבחינת (במדבר ט"ו) ולא תתורו

אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, זה הרהור עבירה (ברכות י"ב:), ובג' רמזים אלו רצה המלאך למנוע את בלעם מלקלל עם ישראל בטומאתו, כי בלעם בעצמו היה שטוף מאד בכל ג' תאוות אלו, וכמו שכתוב (במדבר כ"ב) אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב, ואמרו חכמינו הקדושים (מבוא בפרש"י) מכאן שהיה נפשו רחבה, שהיה תאב לכל הכסף שבעולם, והיה שקוע מאד בניאוף, בבחינת (שם) ההסבן הסכנת, שהיה עושה מעשה אישות עם אתונו, ותאוות אכילה, כמו שכתוב (שם) ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם וגו', ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא) התחיל בלעם לחרוק שיניו עליו על שהיה נפשו רחבה, ושלח לו רק זה אתה השולח אלי? ולכן אמר לו המלאך, על מה הכית את אתונך זה שלש רגלים, כי אמר לו שבלתי אפשר לקלל את העם הקדוש שחוגגת ג' רגלים בשנה.

אבל לבסוף מצינו שהועיל בלעם הרשע להכשיל אותם בזנות, וכמו שכתוב (במדבר כ"ה) וישב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל בנות מואב, כי הכשיל אותם בביטול תורה שייטילו בחוץ אחרי ראות עיניהם, בבחינת וישב ישראל בשמים, ופירש האור החיים הקדוש, שטים לשון טיולים, שנתבטלו מדברי תורה והלכו לטייל לבחוף, ומיד שמתבטלים מן התורה, ולכם פנוי מן החכמה יש מקום לתאוה זו, ובפרט לטייל בדרך פרוץ, מאד מסוכן שלא ליכשל בראיות אסורות, ולכן מיד שעברו על זה, תפס אותם בלעם ברשתו הטמאה, וגרם שנפל מהם כ"ד אלף רחמנא ליצלן, כי מיד שמתגברת ניאוף בעולם, מכלה את הכל רחמנא ליצלן, ומובא בכתבי האריז"ל שכ"ד אלף אלו שנפלו משבט שמעון נתגלגלו אחר כך בכ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא, והיו צריכין להתתקן שם, כי קיבלו מרבם רבי עקיבא לימודים נפלאים איך להתמיד בתורה ולהתגבר נגד כל התאוות, עד שיהיה נמאס לפניהם כל התאוות, וכמו שמצינו אצל רבי עקיבא (עבודה זרה כ.) כשראה את אשת טורנוסרופוס הרשע, רק, שחק, ובכה, רק - שהיתה באה מטפה סרוחה וכו', כי היה התאוה נמאסת אצלו לגמרי, ומסר זאת לתלמידיו, אבל הם לא נהגו כבוד זה בזה, ופגם הכבוד הוא פגם הברית רחמנא ליצלן (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"א), כי כבוד בשלימות הוא רק כשממשיך הוא"ו בתוכה, ומכבד נעשה כבוד, שהוא תוספות קדושה, שמירת הברית, כי מי שהמוחין שלו בשלימות, הוא נזהר מאד בכבוד חברו, ולא יבזהו כלל, אבל מיד שיש פגם הכבוד סימן שאין הברית על תיקונו, ולכן לא קיבלו התלמידים התיקון בשלימות, ועיקר התיקון היתה על ידי רבי שמעון בר יוחאי תלמיד רבי עקיבא, שהוא גילה את אור סודות התורה, ואצלו מצינו שהיה פרוש ומובדל לגמרי מתאוות עולם הזה, כי היה נחבא י"ג שנה במערה, מובדל מכל העולם הזה, וכעין שנאמר אצל משה רבינו (דברים ה') ואתה פה עמוד עמדי, וכל אכילתו היתה רק חרובין ומים שהוא תיקון תאוות אכילה, והממון והמלבושים היו בטלים אצלו, כי היה יושב מכוסה בחול, ולכן הוא היה התיקון של תלמידי רבי עקיבא, כי הוא קיבל הלימוד של רבו בשלימות, ולכן מצינו בזהר (כא

ל"ה: על הפסוק (שמות ל"ד) יראה כל זכורך את פני הארון ה', הנאמר בשלש רגלים, פני הארון ה', זה רבי שמעון בר יוחאי עיין שם, כי הוא היה קדוש בקדושת הג' רגלים, המסוגלים לבטל את ג' התאוות מן האדם, ולהמשיך עליו יראת שמים שלימה, שהוא קדושת ירושלים וקדושת בית המקדש, והשם יתברך יזכינו להמשיך עלינו קדושת הצדיקים האמתיים, ונזכה לצאת מכל תאוות גופינו ולהתקדש בקדושה עליונה, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרישת חקת בלק ה'תש"ם

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מהבנים שנחלפו דף רצ"ו עיין שם.

והסית העבד את האָדון (הינו בן המלך האמת) לשאל אותו (את אדם היער) מה זאת, ושאלו השיב לו, שזהו איך שהחמה עושה מלבוש להלבנה, ואמרו פל החיות של היער: היות שהלבנה עושה להם טובות גדולות, פי עקר ממשלתם הוא בלילה, פי לפעמים הם צריכין לפנס בישוב, וביום אין יכולים, ועקר ממשלתם בלילה, והלבנה עושה להם טובה פזו, שמאירה להם, על פן הספימו שיעשו נגון חדש לכבוד הלבנה, וזהו קול הנגינה שאַתם שומעים (דהינו שפל החיות והעופות מנגנים נגון חדש לכבוד הלבנה, שקבלה מלבוש מן החמה) וכששמעו שזהו נגון, הטו אַזנם יותר ושמעו שהוא נגון נפלא ונעים מאד מאד, ואמר להם האָדם היער הנ"ל: מה זה חדוש אצלכם הלא יש אצלי פלי, שקבלתי מאבותי, שהם ירשו מאבות אבותיהם, שהפלי עשויה עם עלים וצבעונים פאלו, שפשמניחים הפלי הזאת על איזה בהמה או עוף, אזי תכף מתחיל לנגן הנגון הזה.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, והסית העבד את האָדון (הינו בן המלך האמת) לשאל אותו (את אדם היער) מה זאת, כי בן המלך שהיה שורש נפשו בקדושה, לא העיו פנים לשאול את אדם היער שהוא הצדיק, מה ענין הנגון הזה, כי מי ששורש נפשו בקדושה מקבל הכל באמונה פשוטה, ואינו שואל שום שאלות וקושיות, כי בהכרח שיהיה קושיות על הקדוש ברוך הוא וגם על הצדיק (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' נ"ב), ואשרי מי שאינו שואל שום קושיות כלל, ומקבל הכל

באמונה פשוטה, אבל בן השפחה שלא היתה שורש נפשו בקדושה, הסית את בן המלך לשאול פירוש הדברים, כי אצלו לא היתה האמונה חזקה כל כך.

ושאלו, כי זה החסרון כשיש לאדם חבר שאינו טוב, שבקל להיות ניסת אליו ולמלאות מבוקשו, כי האדם נמשך אחר סביבו, ולכן צריכין לראות תמיד להתחבר לאנשים יראים ושלימים, ולא ליכנס לחבריא של בורים וריקים, כי האדם מסוכן מאד שלא יהיה ניסת אחרי דרכיהם המקולקלים, וגם כאן הבן מלך ניסת אליו, ולבסוף שאל את השאלה שלו.

השיב לו, שזהו איך שהחמה עושה מלבוש להלבנה, כי החמה הוא בחינת התגלות אור אלקותו יתברך המאיר בכל הארץ באור גדול מאד (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' א'), אבל מרוב בהירתו והתגלותו, לא כל אחד זוכה לתפוס ולהבין אותו, כי ריבוי האור גורם שבירת הכלים, רק הצדיקים שזיככו וקידשו את עצמם בקדושה עליונה, הם זוכים להשיג את האור הזה, ושכלם מאיר תמיד באור גדול כשמש בצהריים, מה שאין כן אור הלבנה הוא כבר אור עם צמצום, וזה יכול כל אדם לזכות, כי אור הלבנה הוא אור האמונה, שמאיר אפילו בחשכת לילה, כי כשאדם מתחזק באמונה, זה נותן לו כח לעבור על הכל, ולמצוא רצונו יתברך בכל מה שעובר עליו בחיים, ולכן החמה שהוא בחינת השגת הצדיקים, עושה לבוש להלבנה, היינו להארת האמונה הקדושה, כי זהו עיקר עבודתם ומסירת נפשם במשך ימי חייהם, לגלות ולפרסם את האמונה הקדושה בעולם, עד שכל הבריות יזכו לאמונה ברורה ומזוככת בהקדוש ברוך הוא.

ואמרו פל החיות של היער: היות שהלבנה עושה להם טובות גדולות, פי עקר ממשלתם הוא בלילה, פי לפעמים הם צריכין לפנס בישוב, וביום אין יכולים, ועקר ממשלתם בלילה, והלבנה עושה להם טובה פזו, שמאירה להם, על פן הספימו שיעשו נגון חדש לכבוד הלבנה, וזהו קול הנגינה שאתם שומעים (דהינו שפל החיות והעופות מנגנים נגון חדש לכבוד הלבנה, שקבלה מלבוש מן החמה), כי בני אדם שרחוקים מן דעת ושכל קדושה, הם כמו חיות ברמות אדם (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ז'), ומחמת שהם רחוקים מן הדעת והשכל, לכן אין להם שליטה ביום, שהוא זמן התגלות אור הקדוש ברוך הוא, כי אין להם השגה כלל באור הזה, רק עיקר ממשלתם הוא בחשכת לילה, שמרמוז על חשכת הגלות וריבוי הצרות, כי הם נמצאים בתוך גשמיית עולם הזה, וחושך ומר להם מאד, וכשאור הלבנה מאיר להם בחשכת לילה, זהו טובה גדולה מאד, כי מגיע להם זריחת אור האמונה, שנותן להם כח להתחזק במה שעובר עליהם, וזהו כל קיומם בתוך הגלות, ולכן הסכימו לעשות נגון חדש לכבוד הלבנה, כי זהו עיקר חיותם ושמחתם בכל מה שעובר עליהם בחייהם.

וכששמעו שזהו נגון, הטו אָזנם יותר ושמעו שהוא נגון נפלא ונעים מאד מאד, כי בודאי הניגון של אמונה, הוא הניגון הנפלא שעולה על כל הניגונים, בחינת (שיר השירים ד') תבואי תשורי מראש אמנה, כי הצדיק יש לו ניגון של אמונה, שיכול להרים ולהגביה כל אלו שנפלו אל שאול תחתיות ממש, ולהעלות אותם ממש (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ד), וכשאדם ממה אזנו היטיב, יכול לשמוע איך שכל הבריאה שר הניגון הנפלא הזה של אמונה.

ואמר להם האדם היער הנ"ל: מה זה חידוש אצלכם הלא יש אצלי פלי, שקבלתי מאבותי, שהם ירשו מאבות אבותיהם, שהפלי עשויה עם עלים וצבעונים פאלו, שכשמוניחים הפלי הזאת על איזה בהמה או עוף, אזי תכף מתחיל לנגן הנגון הזה, כי הכלי הזה הוא ענין ההתקרבות אל הצדיק, שיכול להפוך אפילו אדם שהוא כמו בהמה, השקוע מאד בכח המדמה (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ה), ומדמה לעצמו תמיד דמיונות של הכל, לחידוש נפלא שיתחיל לנגן הניגון הנפלא אל הקדוש ברוך הוא, כי על ידי ההתקרבות אל הצדיק, יכול להתהפך לאיש אחר לגמרי, ולשיר הניגון הנפלא של אמונה, כי הצדיק לומר עמו לימודים נפלאים כאלו, עד שמתחיל לשיר שירים של תורה ותפילה, ולקבוע לעצמו שיעורים כסדרן בתורה הקדושה, ולהתפלל ולהתבודד עם חיות ובניגון של שמחה, ואזי אפילו אם היה בבחינת בהמה או עוף, ולא היה מכונה בשם בן אדם כלל, יתחיל לשיר הניגון הנפלא הזה, ולהכלל ביופי הבריאה, כי זהו עיקר העצה, אפילו שמרגיש רחוק מאד מן השם יתברך, שיקרב עצמו אל צדיק אמיתי, ויתחמם נגדו, ואז בעל כרחו יהיה נמשך עליו נועם אורו, ויזכה לחיים טובים ונצחיים על ידו, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת חקת בלק ה'תש"ם

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ה, המדבר מפרה אדומה ומקדושת ארץ ישראל ומהתנוצצות אור זכות אבות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), דע, פי לראות במפלתם של רשעים אי אפשר, אלא על-ידי בחינת ארץ ישראל וכו', ולהמשיך בחינת קדשת ארץ-ישראל עכשו בגלות, שהיא תחת יד הסטרא אחרא, ואין יכולת בקדשתה להתגלות, אף-על-פי-כן יכולין לגלות ולהמשיך קדשתה אפלו בגלות המר הזה, בבחינת (ויקרא כ"ו): "ואף גם זאת בארץ איביהם", הינו אפלו בגלות המר, יכולין לגלות בחינת גם זאת, ועל-ידי מה יכולין להמשיך את קדשת ארץ-ישראל, על-ידי התנוצצות אור זכות אבות, כמאמר הזוהר (שלח דף קע"ד). 'באתר דאית תמן אבות, אית תמן שכינתא' (שם): בבחינת 'וזכרתי את בריתי יעקב וכו' והארץ אזכר', פשמתנוצץ אור זכות אבות, אזי נתגלה קדשת ארץ-ישראל, ולא די שהאדם נצול מהרשע, אלא גם רואה בהרשע מה שהרשע רצה לראות בו:

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה ענין "לראות במפלתן של רשעים" הוא ענין לראות במפלתן של היצר הרע, שהוא הרשע הטמון בתוך כל אחד ואחד, הרוצה להעביר אותו על דעתו ועל דעת קונו, והאדם צריך ללחום עמו כל ימי חייו, ולראות תמיד במפלתו שלא יתגבר עליו, והעיקר הוא על ידי קדושת ארץ ישראל, שהוא אור האמונה הקדושה, כי ארץ ישראל הוא מקום התגלות האמונה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ז' וסי' קנ"ה), בבחינת (דברים י"א) תמיד עיני הוי"ה אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, כי בארץ ישראל מתגלה השגחתו יתברך הפרטי פרטיית, יותר מכל העולם כולו, בבחינת (תהלים ל"ז) שכן ארץ ורעה אמונה, ששם בארץ ישראל רועים אמונה, ונתהפכים למהותה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ט), וזהו עיקר הכלי זיין נגד היצר הרע, שהוא הרשע הגדול שעומד על האדם תמיד, כי כל מה שאדם מכניס עצמו בתוך האמונה הקדושה, כן הוא ניצל מן היצר הרע שרוצה לעשות אותו משוגע ממש, כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות (סוטה ג.) ומי שהוא חזק באמונה, אין שום דבר שבעולם שיכול לבלבלו, כי הוא רואה אמתת מציאותו יתברך מכל פרט של הבריאה, ואין היצר הרע יכול לבלבל אותו כלל, ולכן עיקר עבודת האדם להעלות עצמו באמונה ברורה בכל עת, ולחפש בעצמו איפוא הוא אוחז באמונה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), כי עיקר מעלת האדם נמדד כפי האמונה שלו, בבחינת (חבקוק ב') וצדיק באמונתו יחיה, וכל מה שאדם מעלה עצמו אל הרגא יותר גבוה באמונה, כן הוא מתפטר מן היצר הרע, ואין להיצר הרע שום שליטה עליו כלל.

ומגלה לנו רביז"ל כאן, איך יש כח לקדושת ארץ ישראל להתגלות לנו היום שאנחנו בגלות? על ידי התנוצצות זכות אבות, היינו על ידי השלש תפלות שתקנו לנו האבות הקדושים, שחרית מנחה וערבית, וכמבואר בסוף דברי רביז"ל בתורה

זו, שעל ידי הג' תפלות מתנוצץ אור זכות אבות, כי מעלת הזוכה להתפלל הג' תפלות בכל יום מלה במלה, ובמנין דייקא, אין לתאר ואין לשער כלל, כי הם ממשיכים על האדם קדושה עליונה ונוראה מאד, ואפילו אם אינו זוכה להתפלל אותם בכוונה שלימה מתחילתם ועד סופם, אבל על ידי שמתפלל אותם בצבור, הם עולים לרחמים ולרצון בתוך תפלת הרבים, ופועלים מה שפועלים, כי על ידי שאדם מתפלל תפלה בצבור, ועונה אמן יהא שמיה רבה, וקדושה, וברכו, הרי הוא פותח כל השערים עליונים וממשיך על עצמו שפע גדול, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ט:): כל העונה אמן יהא שמיה רבה בכל כוחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, וכן אמרו (שם) על הפסוק (ישעיה כ"ו) פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים, אל תיקרי שומרי אמונים אלא שאומרים אמן, כי לענות דברים שבקדושה עם הצבור זהו מעלה עליונה מאד, וכן עצם הענין ליכנס לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ולשבת שם, הוא מעלה את האדם מטומאה לטהרה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אליהו רבה פרק י"ט) מה נחלים אלו מעלין את האדם מטומאה לטהרה כך בתי כנסיות ובתי מדרשות מעלין את האדם מטומאה לטהרה, ואנחנו רואים בחוש שכל אלו שיצאו לתרבות רע ופרקו עול רחמנא ליצלן, עיקר הדבר התחיל על ידי שזילזלו בהג' תפלות, שהנה זילזלו לבוא לבית הכנסת להתפלל בצבור, והנה זילזלו לקצץ תפילת שחרית לקטעים קטנים, וכאן החסירו איזה מנחה או איזה מעריב, ולאט לאט פרקו עול לגמרי רחמנא ליצלן, כי עיקר קדושתן של ישראל הם הג' תפלות, שהם התנוצצות אור זכות אבות, וכמו שמפרש רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה') את המאמר (ברכות נ"ד): מחנה ישראל כמה הוי? שלש פרסאות, שעיקר המחנה והקדושה של ישראל הם הג' תפלות, כי על ידי שאדם נוהר מאד להתפלל אותם מלה במלה ובצבור דייקא, על ידי זה הוא נדבק ונקשר לקדושת מחנה ישראל, ומתנוצץ עליו אור זכות אבות.

והנה עיקר האמונה שאנחנו ממשיכים על עצמינו מהאבות הקדושים, הוא להתחזק באמונה אפילו בתוקף הצרות והדינים רחמנא ליצלן, ולהאמין שהכל בהשגחה פרטי פרטית מאת הבורה יתברך שמו, ואין שום טבע ומקרה כלל, כי זה היה אמונת האבות הקדושים, שהחזיקו מעמד בכל מה שעבר עליהם, ולא שאלו שאלות כלל, וכמו שאמר הקדוש ברוך הוא אל משה רבינו (שמות ו') וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי הוי"ה לא נודעתי להם, היינו שנתגליתי אל האבות במדת הדין, ולא ראו את שם הוי"ה, שהוא מדת הרחמים, ואף על פי כן לא שאלו שאלות אל ההנהגה שלי, וזה נאמר אל משה רבינו עליו השלום, שאמר אז אל הקדוש ברוך הוא, (שם ה') למה הריעות לעם הזה למה זה שלחתי, ואיתא במדרש (מוכא שם בפירש"י) שאז כבר נגזרה על משה רבינו שלא יכנס לארץ ישראל, כי הענין של ארץ ישראל הוא התגלות האמונה ואריכת אפים, היינו להאריך אף על כל דבר שעובר על האדם, ולא לשאול שאלות כלל (ליקוטי מוהר"ן חלק

א' ס' קנ"ה), ומחמת ששאל אז משה רבינו למה הריעות וגו' לא זכה ליכנס לארץ ישראל, ועל ידי שאנחנו ממשיכים עלינו התנוצצות אור זכות אבות, ומתפללים הג' תפלות בכל יום מלה במלה, ובמנין דייקא, על ידי זה אנחנו מקרבין אלינו קדושת ארץ ישראל, ולאט לאט נבנה אצלינו האמונה הקדושה, וכמוכא בתיקונים (תיקון ג') שמע ישראל וגו' ש'מ'ע' ראשי תיבות ש'חרית מ'נחה ע'רבית, כי בג' תפלות אלו תלויים עיקר האמונה וקבלת עול מלכות שמים, ועל ידי זה באים להכיר את גדלות הבורא יתברך שמו, כי ש'מ'ע' גם ראשי תיבות (ישעיה מ') ש'או מ'רום ע'יניכם וראו מי ברא אלה וגו' עיין שם כל זה בתיקונים.

וזהו ענין התגלות השכינה הקדושה לנו גם בתוקף גלותינו, בבחינת (ויקרא כ"ו) אף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם, כי זאת מרמזת על השכינה הקדושה, שהיא האמונה הקדושה שיש בתוך כל אחד ואחד מישראל, ובשעה שאדם מכניס עצמו בתוך האמונה, אזי יוצא מן הגלות לגמרי, כי עיקר הגלות הוא רק גלות הגוף, שהגוף הלך בגלות בארץ זר ורחוקה, אבל הנשמה אף פעם לא הלכה בגלות, ותיכף ומיד שאדם מתדבק בהאמונה הקדושה אזי נשמתו יוצאת מן הגלות, וכמו שאומר דוד המלך (תהלים כ"ז) אם תחנה עלי מחנה בואת אני בוטח, היינו אפילו אם יסובכו אותי מחנה של רשעים, שהם כלליות הרשעים וכל היצרין בישין, בואת אני בוטח, אני בוטח על האמונה הקדושה שיציל אותי מכל זה, כי בתוך האמונה גנוזה כל הברכות, בבחינת (דברים ל"ג) וזאת הברכה אשר בירך משה איש האלקים את בני ישראל וגו', וכן יעקב איבנו בירך את בניו עם זאת, וכמו שכתוב (בראשית מ"ט) וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם וגו', ועל ידי באים אל כל הקדושות שבעולם, בבחינת (ויקרא ט"ז) בואת יבא אהרן אל הקודש וגו', כי על ידי האמונה שורה על האדם כל הברכות שבעולם, בבחינת (משלי כ"ח) איש אמונות רב ברכות, ולא חסר לו שום דבר כלל.

ואומר רביז"ל בהמשך דברי תורה זו, שרשעים רוצים להמשיך רע עין על שונאיהם, ומסתכלים על כל דבר ברע ובצר עין, ועל ידי זה רוצים להזיק ברע עינם, אבל הצדיקים לוחמים כנגדם עם מדת הטוב עין, כי הם מסתכלים על הטוב שיש בכל אחד ואחד, ויודעים איך למצוא נקודות טובות בתוך כל אחד ואחד, שזהו ענין של תפלה בצבור, היינו תפלה ביחד עם צ'דיקים ב'ינונים ר'שעים, ראשי תיבות צב"ר, כי הצדיקים יודעים איך למצוא נקודות טובות אפילו בתוך הרשע, ולהעלות אותו לכף זכות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' ס' רפ"ב), וכשיש לאדם מדת טוב עין כזו, הוא מוסתר תחת צל ידו של הקדוש ברוך הוא, בבחינת (ישעיה נ"א) ובצל ידי כיסיתך, כי מיד שיש לאדם אמונה ברורה בהקדוש ברוך הוא, הוא יודע שיכולים למצוא טוב אצל כל אחד ואחד, ואינו מזלזל בשום בר ישראל כלל, ועל ידי הלימוד זכות שהוא

לומד אפילו על הרשע הכי גדול, על ידי זה מתבטל בעל כרחו רשעתו הגדולה, ואזי הצדיק רואה בהרשע מה שהרשע רצה לראות בו.

נמצא שעל ידי שאדם מוסר נפשו להתפלל הג' תפלות בכל יום בדביקות אמיתי אליו יתברך, הוא ממשיך על עצמו אור זכות אבות, ואז נתגלה אצלו האמונה הקדושה, והוא מוסתר תחת צל ידו יתברך, ואין כוח לשום רשע או יצר הרע לשלוט עליו, רק אדרבה הוא רואה בשונאיו מה שרצו לראות בו, והוא ניצל מכולם, ולכן אשרי מי שזוכה לדקדק מאד בכל הג' תפלות בכל יום להתפלל אותם מלה במלה, ובצבור דייקא, כי אזי יהיה נמשך עליו אור זכות אבות, וינצל מכל רשעות הרשעים ברוחניות ובגשמיות, ויחיה חיים טובים ונצחיים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשיות השבוע (חקת-בלק) בקשר נורא ונפלא מאד, כי מצינו בפרשת חקת את מצות פרה אדומה, ורביז"ל מזכיר בתורה הנ"ל שענין פרה אדומה הוא ענין התגלות התפילה, שמציל את האדם מטומאת הרשעים, בבחינת (הושע י"ד) ונשלמה פרים שפתינו, כי על ידי שאדם עוסק בתפילה כראוי, הוא ממשיך על עצמו טהרה עליונה של הפרה אדומה, והוא נטהר מכל היצרין בישין ומטומאת הרשעים, וזו הקשר וההמשך של פרשת בלק שמדבר מעוצם טומאתו של בלעם הרשע, ואיך שרצה להמשיך רע עין על נשמות ישראל חם ושלום, וכמו שכתוב (במדבר כ"ד) נאום הגבר שתום העין, ואיתא בזוהר שבכל מקום שהיה בלעם מסתכל היה ממשיך קללה, אבל נשמות ישראל, על ידי התנוצצות אור זכות אבות שלהם, ועל ידי התפילה ניצלו מן הטומאה שלו, בבחינת (שם כ"ג) כי מראש צורים אראנו וגו' שזהו זכות אבות כמו שפירש"י, הן עם כלביא יקום וגו' היינו שמדקדקים בתפילה ובקריאת שמע, מה טובו אהליך יעקב וגו' היינו בתי כנסיות ובתי מדרשות, כנחלים נמיו וגו' שמעלין את האדם מטומאה לטהרה, וזה מה שפירש רש"י, שראה שאין פתחיהן מכוונים זה נגד זה, כי עם ישראל יש להם טוב עין, ומסתכלים רק על הטוב שבכל אחד ואחד, ועל ידי זה נחבאים תחת צל ידו יתברך, ואי אפשר לשום רשע לשלוט עליהם כלל, והשם יתברך יזכינו לידבק במדת הטוב עין, וליזהר להתפלל התפלות שלנו בכל יום ויום בכוונה גדולה, עדי נזכה להתדבק בו יתברך באמת ולהכלל בו לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.